

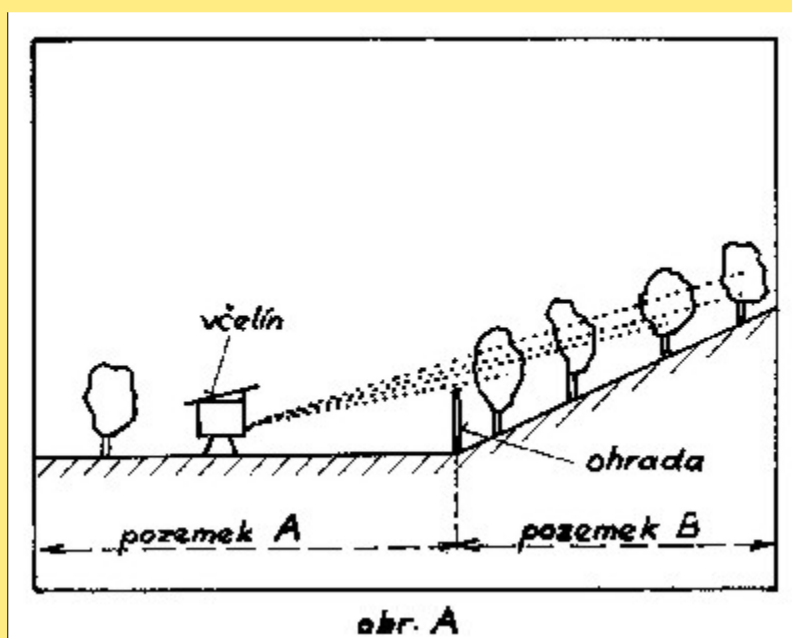
Kdo a za jakých podmínek může chovat včely



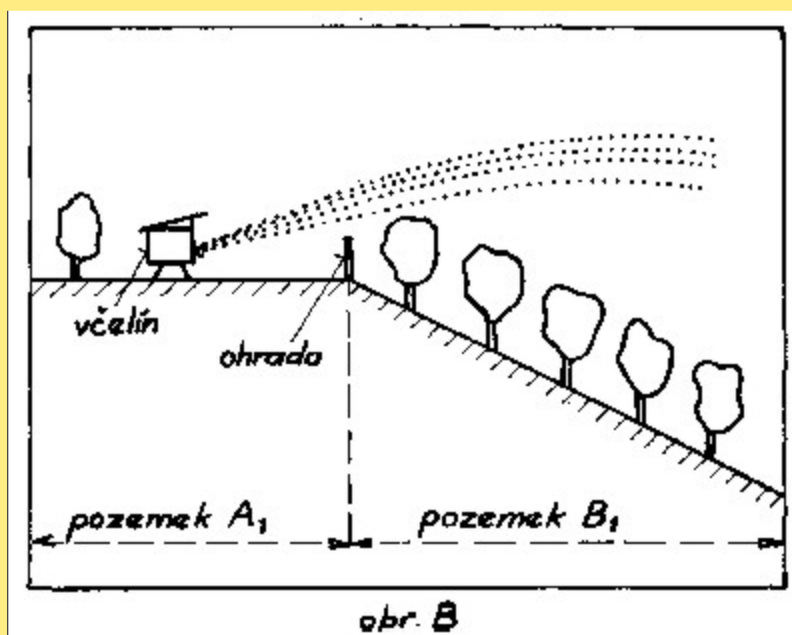
Podrobnosti
Zveřejněno 7. 6. 2005 13:21
Napsal Zdeněk Čejka
Zobrazeno: 29201

Máte problémy se sousedy kvůli chovu včel? Nebo vás naopak obtěžují sousedovy včely? Jak je to s umístěním včelstev ve vztahu k sousedům co by měl vědět každý, kdo se rozhodne chovat včely v sousedství ostatních lidí.

Podle § 123 občanského zákoníku může vlastník s věcí nakládat v mezích právního řádu. To znamená, že vlastník včel může chovat včely, je však při tom omezován ustanoveními právního řádu. Takové omezení obsahuje § 3 úvodních ustanovení občanského zákoníku, podle něhož nikdo nesmí bez právního důvodu do práv jiných, a § 127 téhož zákoníku, který ukládá vlastníku věci zdržet se všeho, čím by své sousedy obtěžoval nad míru přiměřenou poměrům anebo čím by vážně ohrožoval výkon jejich práv. Takovéto obtěžování nastává např. při nevhodném umístění včelstev v bezprostřední blízkosti sousedů nebo při chování bodavých včelstev, při zanedbání ochranných opatření apod. Posouzení, zda takový případ obtěžování sousedů nastává, přísluší soudům, jde-li o soudní projednání věci nebo obcím, projednávají-li se případy u nich. Nikde není stanoveno, jak daleko smějí být včely od hranic sousedního pozemku umístěny, jaká mají být učiněna ochranná opatření apod. To se může řídit výhradně jen podle místních poměrů. Jiná je např. situace, jestliže sousední pozemek stoupá (viz obrázek A),



a jiná je situace v případě, jestliže se sousední pozemek svažuje (viz obrázek B).



V druhém případě může být vzdálenost včelstev od sousedního pozemku daleko menší, stejně tak jako výška ohrady, poněvadž vzhledem ke klesání sousedního pozemku se výška letu - měřena od úrovně sousedního pozemku - neustále zvětšuje. Při posuzování věci je nutno přihlížet i k tomu, k čemu slouží sousední pozemek. Jinak bude nutno posuzovat míru obtěžování a přiměřenost poměrům, je-li na sousedním pozemku např. školka, jesle, rekreační středisko, děti apod., anebo jde-li o pouhý sad nebo pastvinu. Je nutno vzít v úvahu, např. i kterým směrem musejí včely létat za pastvou, zda ve směru letu není veřejná cesta, zvláště frekventovaná místa apod. Úly mají být umístěny tak, aby včely vyletovaly na pozemek, kde jsou umístěny. Nedoporučuje se, aby včelař měl ve městech a obcích mezi obydlími příliš velký počet včelstev. Vzhledem k rozdílnosti místních poměrů je zcela správné, jestliže posouzení skutečnosti, zda sousedé jsou obtěžováni včelami v míře, kterou má na mysli § 127 občanského zákoníku, je svěřeno volnému uvážení orgánů soudních nebo orgánů obce. V takových případech bývají vždy vyslechnuti znalci z oboru včelařství.

Nejde však o zasahování do práv souseda, jestliže včely na jeho pozemek přiletují následkem svých přirozených vlastností, tj. za účelem sbírání medu a pylu, anebo přilétne-li a usadí-li se tam náhodou roj. Rovněž nejde o případ spadající pod § 127 občanského zákoníku, jestliže při sbírání ovoce anebo trháni květin na sousedním pozemku někdo dostane žihadlo.

Někdy může nastat stav obtěžování nad míru přiměřenou poměrům teprve později, jestliže se např. změní povaha a účelové určení sousedního pozemku. Takový případ nastane např. tehdy, jestliže sousední pozemek byl pastvinou a později se tam postaví škola, léčebna apod. V takových případech se může soused domáhat žalobou, aby včelař odstranil obtěžování nad míru přiměřenou poměrům. Přitom však nemůže býti včelaři zakázáno chovat včely, jestliže učiní taková opatření, aby uživatelé sousedního pozemku nebyli včelami nadměrně obtěžováni. Takovým opatřením je např. přestěhování včelstev na větší vzdálenost od hranice sousedního pozemku, ohrazení pozemku živým plotem nebo prkennou hradbou do přiměřené výšky apod.

Na druhé straně chrání však ustanovení § 127 občanského zákoníku i chovatele včel oproti vlastníkům nebo uživatelům sousedního pozemku, jestliže např. kouř, zápach, používání třaskavin v blízkosti včelínu nebo včelnice apod. působí škodlivě na jeho včely. V tom případě může žádat, aby vlastník nebo uživatel sousedního pozemku upravil způsob používání tohoto pozemku tak, aby včelstva nebyla rušena. Zařídí-li si někdo na sousedním pozemku výrobu (např. ovocných šťáv, cukrovinek, sladidel apod.), při níž používá sladkých látek, je povinen učinit taková ochranná opatření, aby k nim zabránil včelám přístup (např. ochranným drátěným pletivem na oknech a odstraněním volně vyložených sladkých látek).

Každý včelař se musí snažit udržet se všemi sousedy dobrý sousedský poměr. Není na škodu sousedům věnovat nějakou sklenici medu za občasné žihadlo. Musí na ně také při provozování včelařství brát ohled, aby je nadměrně neobtěžoval a neznemožňoval jim užívání jejich pozemku. Naopak má zase právo žádat od nich, aby se zdrželi všeho, co by ohrožovalo jeho včely anebo co by mu provozování včelařství nadměrně ztěžovalo.

Nastane-li případ nadměrného obtěžování sousedem, může postižený žádat, aby soud zakázal činnost, která je toho příčinou, anebo aby sousedovi bylo uloženo učinit opatření k odvrácení hrozící škody (§ 5 občanského zákoníku - "Došlo-li ke zřejmému zásahu do pokojného stavu, lze se domáhat ochrany u příslušného orgánu státní správy. Ten může předběžně zásah zakázat, nebo uložit, aby byl obnoven předešlý stav. Tím není otčeno právo domáhat se ochrany u soudu.").

Je určitě velmi nepříjemné, když se problém se sousedy objeví. A když se objeví ještě problém kvůli našim včelkám, je to ještě těžší. Ale vždy nemusí být tento problém vyvolán nevolí souseda. Soused může mít např. alergii na včelí bodnutí nebo mohou mít alergii jeho blízcí. U těchto sporů je důležité si o všem v klidu promluvit (někdy je to těžké) a vše si vyjasnit. Včelař by měl mít vždy po ruce nějaký ten protialergen, příp. něco pro zmírnění alergické reakce a v případě potřeby jej poskytnout sousedovi. Je to takový vstřícný krok, který nikomu nic neudělá, ale působí psychologicky. Také by měl mít pro sousedy vždy nějakou tu výše uvedenou sklenici medu zdarma, jako "bolestné".